

บทความวิจัย

เรื่อง ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ของเมืองฮาร์บิน

โดย นางสาวชวลิติน นากรณ์

เสนอ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ อุ่อ้น

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาควิชาการศึกษา

ปลายปีการศึกษา 2555

หัวข้อสารนิพนธ์	ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน
ชื่อนักศึกษา	นางสาวชุลาลิน นามภรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ อุ่ออัน
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2555
คำสำคัญ	เศรษฐกิจเมืองฮาร์บิน

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินทั้งในด้านที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ และการกระจายตัวของทรัพยากรธรรมชาติ 2. เพื่อศึกษาลักษณะภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน ระหว่างประเทศ และด้านการคมนาคมขนส่ง 3. เพื่อศึกษาแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บินในอนาคต

จากการศึกษาพบว่า สภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินมีความโดดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการขนส่งทางภาคเหนือของจีน ส่งผลให้เกิดอุตสาหกรรมประเภทต่างๆมากมาย อาทิเช่น อุตสาหกรรมน้ำมัน อุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมผลิตยาและอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัย นอกจากนี้แล้วเมืองฮาร์บินยังเป็นเมืองที่มีความโดดเด่นในเรื่องอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากเมืองฮาร์บินเป็นเมืองที่มีสภาพ ทางภูมิประเทศที่โดดเด่น มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมของยุโรปตะวันออก ส่งผลให้เมืองฮาร์บินเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เปรียบเสมือน ไช่มุกบนคอหงส์

ตำแหน่งที่ตั้งของเมืองฮาร์บินตั้งอยู่ทางตอนเหนือสุดของประเทศจีน มีพรมแดนทางธรรมชาติที่ติดต่อกับประเทศรัสเซีย และเกาหลีใต้ ส่งผลให้เกิดการค้าขึ้นระหว่างประเทศใกล้เคียง ซึ่งรวมประเทศญี่ปุ่นด้วย เมืองฮาร์บิน มณฑลเฮยหลงเจียง มีนโยบายในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการมีนโยบายในการเปิดเขตการค้าเสรีในมณฑลเฮยหลงเจียง ซึ่งมีฮาร์บินเป็นประตูการค้าสู่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ การวางนโยบายในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากประเทศรัสเซียและเกาหลีใต้ จากความร่วมมือของประเทศเพื่อนบ้านส่งผลให้แนวโน้มในการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน ในอนาคตมีความเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะกลายเป็นเมืองใหญ่ทางเศรษฐกิจเมืองหนึ่งในประเทศจีนต่อไป

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ประเทศจีนตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของแผ่นดินใหญ่ยุโรป – เอเชีย อยู่บนฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิก ประเทศจีนมีพรมแดนบนบกยาว 2 หมื่นกว่ากิโลเมตร มีประเทศข้างเคียง 14 ประเทศ ประเทศจีนมีเนื้อที่ประมาณ 9.6 ล้านตารางประเทศที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากรัสเซียและแคนาดา

จีนเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก ปัจจุบันจีนมีประชากรมากกว่า 1,300 ล้านคน คิดเป็นประมาณ 22 เปอร์เซ็นต์ ของประชากรทั้งหมดของโลก การกระจายตัวของจีนไม่สม่ำเสมอ โดยภาคตะวันออกมีประชากรมากและภาคตะวันตกมีประชากรน้อย

ลักษณะภูมิประเทศของจีนมีหลากหลาย กล่าวคือ มีที่ราบลุ่มอันกว้างใหญ่มีเนินเขาที่ชันๆ ลงๆ ติดต่อกันเป็นพืด และมีเทือกเขาสูง มีที่ราบสูงอันกว้างใหญ่ไพศาลที่อยู่เหนือระดับน้ำทะเลค่อนข้างสูงและยังมีแอ่งแผ่นดินซึ่งถูกล้อมรอบไปด้วยภูเขา

ภูมิอากาศของจีนแบ่งออกเป็นเขตภูมิอากาศธรรมชาติ 3 เขต ได้แก่เขตมรสุมภาคตะวันออก เขตแห้งแล้งและกึ่งแห้งแล้งภาคตะวันตกเฉียงเหนือ เขตหนาวจัดซิงไห่ – ทิเบต ภาคตะวันออกของจีนเป็นเขตมรสุมแบบฉบับของโลก เขตส่วนใหญ่ในฤดูหนาวอากาศหนาวและแห้งในฤดูร้อน อากาศร้อนและฝนตกชุก

เศรษฐกิจของประเทศจีน ตั้งแต่ดำเนินนโยบายทำการปฏิรูปและเปิดประเทศเมื่อปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา จีนได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ พลังทางเศรษฐกิจก็เข้มแข็งก้าวเข้าสู่แนวหน้าของโลก แต่ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจในภาคต่างๆของจีนมีความแตกต่างกันอย่างมาก เขตชายทะเลทางด้านตะวันออกค่อนข้างเจริญ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การคมนาคมขนส่งและอุปกรณ์การติดตั้งทางการสื่อสารมีพื้นฐาน

ฮาร์บิน (Harbin: 哈尔滨) เป็นเมืองเอกของมณฑลเฮยหลงเจียง มณฑลเฮยหลงเจียง เป็น 1 ใน 3 ที่ตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศจีนและเป็นมณฑลที่หนาวที่สุดของประเทศจีน จุดที่หนาวสุดที่มอเหอ อยู่ในเขตขั้วโลกเหนือ ในประวัติการณ์เคยมีอุณหภูมิถึง -48 องศา มีเนื้อที่ 500,000 ตารางกิโลเมตร พลเมือง 38.5 ล้านคน เป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ด้วยที่ราบลุ่มดินดำ โดยมีแม่น้ำซาง

ฮัวเจียงไหลผ่านจากภาคใต้สู่ภาคเหนือและบรรจบที่แม่น้ำเฮยหลงเจียง ซึ่งกั้นระหว่างจีนกับรัสเซีย เมืองเอกที่ตั้งศาลากลางเป็นเมืองฮาร์บิน (<http://www.harbin.gov.cn/>)

สารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน” จะนำไปสู่ความเข้าใจถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ว่ามีปัจจัยด้านใดบ้าง ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทาง เศรษฐกิจที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องหลังจากยุคสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ของเมืองฮาร์บิน

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินทั้งในด้านที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศและการกระจายตัวของทรัพยากรธรรมชาติ
2. เพื่อศึกษาลักษณะภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในด้าน
  - 1.1 ด้านอุตสาหกรรม
  - 1.2 ด้านการท่องเที่ยว
  - 1.3 ด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ
  - 1.4 ด้านการคมนาคมขนส่ง
3. เพื่อศึกษาแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บินในอนาคต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะสภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บิน
2. สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเพราะเหตุใดสภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินจึงส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน
3. ทำให้สามารถคาดการณ์แนวโน้มทางเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บินในอนาคตได้
4. สามารถใช้ข้อมูลในสารนิพนธ์เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การศึกษาวิจัยในเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลอื่นๆ ได้ รวมทั้งประเด็นอื่นๆ ในแง่เศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน” เป็นการศึกษาถึงปัจจัยทางสภาพภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บิน ว่ามีปัจจัยทางด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม ด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ด้านการเงินและการธนาคาร ด้านการคมนาคมขนส่ง และด้านการท่องเที่ยว รวมไปถึงการศึกษาแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตของเมืองฮาร์บิน

วิธีการศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิ

1.1 ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา ทั้งภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเมืองฮาร์บิน ทั้งในด้านภูมิศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และอื่นๆ

1.2 ข้อมูลจากแผ่นพับโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองฮาร์บินในรูปแบบต่างๆ

1.3 ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ จากอินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์ต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับเมืองฮาร์บิน

2. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและวิเคราะห์ โดยอาศัยข้อมูลทางสถิติ รอยละ สมการ แนวโน้ม มานำเสนอในรูปแบบการบรรยายประกอบ ตาราง กราฟ แผนภูมิ และแผนที่

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพทางภูมิศาสตร์โดยทั่วไปของจีน

1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศจีน ประเทศจีนตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของแผ่นดินใหญ่ยุโรป – เอเชีย อยู่บนฝั่ง ตะวันตกของ

มหาสมุทรแปซิฟิก ประเทศจีนมีพรมแดนอยู่บนบกยาว 2 หมื่นกว่ากิโลเมตร มีประเทศข้างเคียง 14 ประเทศ

1.2 อาณาเขตของประเทศจีน

อาณาเขตของจีนจากทางเหนือสุดถึงทางใต้สุด คือจากแนวเส้นกลางของร่องน้ำเดินเรือในแม่น้ำฮยหลงเจียงซึ่งอยู่ทางเหนืออำเภอม่อเหมอณฑลเฮยหลงเจียง จนถึงแนวหินโสโครกเจิงหมู่ อันซาของหมู่เกาะหนานซาในทะเลจีนใต้ จากทางตะวันออกสุดถึงตะวันตกสุด คือจากที่บรรจบกัน ของแม่น้ำเฮยหลงเจียงกับเส้นกลางที่ร่องน้ำเดินเรือในแม่น้ำอูซูลี่เจียง ถึงที่ราบสูงปามีร์ที่อยู่ทางตะวันตกของอำเภออุยเชี่ยในเขตปกครองตนเองอุยกูร์ซินเจียง

ประเทศจีนมีเนื้อที่ประมาณ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร เป็นประเทศที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของโลก รองจากรัสเซียและแคนาดา นอกจากนี้ประเทศจีนยังมีเนื้อที่น่านน้ำ 3 ล้านตารางกิโลเมตร ด้วยสัมพัทธ์ ประเทศจีนมีมณฑล 23 มณฑล ได้แก่ อันฮุย ฝูเจี้ยน กานซู กวางตุ้ง กุ้ยโจว ไหหล้า เหนิงเป่ย์ เฮยหลงเจียง เหอหนัน หูเป่ย์ หูหนาน เจียงซุ เจียงซุ จีหลิน เหลียวหนิง ชิงไห่ ส่วนซี ซานตง ซานซี เสฉวน ยูนนาน เจ้อเจียง เขตปกครองตัวเอง 5 เขต ได้แก่ กวางส มองโกเลียใน หนิงเซี่ย หุย ซินเจียงอุยกูร์ ทิเบต นครที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง 4 นคร ได้แก่ ปักกิ่ง ฉงชิ่ง เซี่ยงไฮ้ เทียนจิน และเขตบริหารพิเศษ 2 เขต ได้แก่ ฮองกง มาเก๊า โดยมีนครปักกิ่งเป็นเมืองหลวง

1.3 ประชากรและชนเผ่าของจีน

จีนเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก การกระจายตัวของประชากรจีนไม่สม่ำเสมอ โดยภาคตะวันออกมีประชากรมาก ภาคตะวันตกมีประชากรน้อย บริเวณที่ราบมีประชากรมาก เขตภูเขาและที่ราบสูงมีประชากรน้อย จีนประกอบด้วยชนเผ่าต่างๆมากมาย ชนเผ่าที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศจีนคือ ชนเผ่าฮั่น 92 % ของประชากรทั้งหมด อื่นๆอีก 55 ชนเผ่า 8 % ของประชากร

1.4 ลักษณะภูมิประเทศจีน

จีนมีลักษณะภูมิศาสตร์ที่หลากหลาย กล่าวคือ มีที่ราบลุ่มอันกว้างใหญ่ มีเนินเขาที่ชันๆ ลงๆ ติดต่อกันเป็นพิศ และมีเทือกเขาสูง มีที่ราบสูงอันกว้างใหญ่ไพศาลที่อยู่เหนือระดับน้ำทะเลค่อนข้างสูง และยังมีแอ่งแผ่นดิน ซึ่งถูกล้อมรอบไปด้วยพื้นที่สูง

1.5 ภูมิอากาศของประเทศจีน

เนื่องด้วยได้รับอิทธิพลจากตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จีนจึงแบ่งออกเป็นเขตภูมิอากาศธรรมชาติ 3 เขต ได้แก่ เขตลมมรสุมภาคตะวันออก เขตแห้งแล้งและกึ่งแห้งแล้งภาคตะวันตกเฉียงเหนือ เขตหนาวชิงไห่ – ทิเบต

2. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน

2.1 การเกษตร

จีนเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีขนาดใหญ่ และมีประวัติการพัฒนาด้านการเกษตรยาวนานที่สุดของโลก พิษผลทางการเกษตรที่สำคัญ เช่น ข้าวเจ้า มีแหล่งกำเนิดที่ประเทศจีน

2.2 ทรัพยากรที่ดิน

ที่ดินของจีน เป็นเขตเขามากกว่าที่ราบ ที่นาและป่าไม้มีสัดส่วนน้อย ทรัพยากรทางที่ดินชนิดต่างๆกระจายตัวอย่างไม่สม่ำเสมอ ที่นาส่วนใหญ่อยู่ในเขตที่ราบและพื้นที่แอ่งกระทะซึ่งอยู่ในบริเวณเขตลมมรสุมทางภาคตะวันออกของจีนเป็นสำคัญ ป่าไม้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเขาที่อยู่บริเวณชายแดนทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือและภาคตะวันตกเฉียงใต้เป็นสำคัญ ส่วนทุ่งหญ้าส่วนใหญ่กระจายอยู่ในที่ราบสูงภายในประเทศ

2.3 ทรัพยากรทางสินแร่

ประเทศจีนมีทรัพยากรทางสินแร่ที่อุดมสมบูรณ์ ทรัพยากรสินแร่ที่ได้ตรวจวัดเป็นประมาณ 12% ของยอดสินแร่ของโลก อยู่ในอันดับที่ 3 ของโลก แต่ปริมาณสินแร่ต่อหัวค่อนข้างที่คิดเป็นสัดส่วนแค่ 58% ของดัชนีดังกล่าวของโลก จัดอยู่ในอันดับที่ 53 ของโลก จนถึงปัจจุบัน จีนได้ค้นพบสินแร่จำนวน 171 ชนิด ในจำนวนนี้ ได้ตรวจสอบปริมาณสำรองของสินแร่จำนวน 158 ชนิด (สินแร่ที่เป็นพลังงาน 10 ชนิด โลหะสีค่า 5 ชนิด โลหะมีสี 41 ชนิด โลหะมีค่าสูง 8 ชนิด สินแร่ที่ไม่ใช่โลหะ 91 ชนิด สินแร่ทางน้ำและแก๊สอีก 3 ชนิด)

2.4 ทรัพยากรทางพลังงานลม พลังงานน้ำและพลังงานแสงอาทิตย์ แม่น้ำของจีนมีปริมาณสำรอง

ทรัพยากรพลังงานน้ำ 680 ล้านกิโลวัตต์ ปริมาณกำเนิดไฟฟ้าต่อปี 5920000 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง สามารถติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของทรัพยากรพลังงานน้ำที่ขนาด 378 ล้านกิโลวัตต์ ปริมาณกำเนิดไฟฟ้าต่อปี 1,920,000 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ไม่ว่าจะเป็ปริมาณสำรองทรัพยากรพลังงานน้ำหรือทรัพยากรพลังงานที่สามารถใช้สอยได้ จีนก็จัดอยู่ใน อันดับหนึ่งของโลก จีนมีปริมาณสำรองพลังงานลมในระดับความสูง 10 เมตร 3226 ล้านกิโลวัตต์ คาดคะเนว่า ปริมาณสำรองพลังงานลมบนบกที่สามารถใช้สอยได้มีถึง 253 ล้านกิโลวัตต์ ทรัพยากรพลังงานลมในทะเลระยะใกล้(ที่มีความลึกมากกว่า 15 เมตร) มีปริมาณเป็นสามเท่าของทางบกได้แก่ 750 ล้านกิโลวัตต์ จีนมีทรัพยากรพลังงานแสงอาทิตย์ที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ที่ได้รับพลังงานแสงอาทิตย์ต่อปีเท่ากับพลังงานของถ่านหินมาตรฐานน้ำหนัก 2.4 ล้านล้านตัน ดินแดนพื้นที่ 2 ใน 3 ของทั่วประเทศได้รับปริมาณรังสีแดงดวงอาทิตย์ต่อปีมากกว่า 6 พันล้านล้านจูลต่อตารางเมตรต่อปี ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของทิเบตสูงถึง 8.6 พันล้าน ล้านจูลต่อตารางเมตรต่อปี เป็นเขตที่มีทรัพยากรพลังงานแสงอาทิตย์ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของโลก

2.5 พันธุ์พืชและการกระจายตัว จีนก็เป็นประเทศที่มีทรัพยากรพืชที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของโลก

ด้วย มีพันธุ์พืชมากกว่า 30,000 ชนิด รองลงมาจากมาเลเซียและบราซิล เป็นอันดับที่สามของโลก ในจำนวน พืชประเภท ตะไคร่น้ำมี 106 สกุล เป็น 70% ของจำนวนสกุลของโลก พืชประเภทเฟิร์น 52 สกุล 2,600 ชนิด ต่าง เป็น 80% ของจำนวนสกุลและ 26% ของจำนวนชนิดของโลก พืชเนื้อไม้ 8,000 ชนิด ในจำนวนนี้ เป็นไม้สูงใหญ่ประมาณ 2,000 ชนิด ในทั่วโลก พืชที่เมล็ดพันธุ์ไหลเปลี่ยนประเภทสนมี 12 สกุล 71 พันธุ์ 750 ชนิด จีนมี 11 สกุล 34 พันธุ์และกว่า 240 ชนิด ยอดจำนวนชนิดของพืชใบเข็มเป็น 37.8% ของพืชประเภทเดียวกันของโลก พืชเมล็ดหุ้มเป็น 54% ของยอดจำนวนสกุลและ 24% ของยอดจำนวนชนิดของโลก

2.6 พันธุ์สัตว์และการกระจายตัว

จีนเป็นประเทศที่มีพันธุ์สัตว์ป่ามากที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง ทั่วประเทศมีสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังประมาณ 6, 266 ชนิด ในจำนวนนี้ เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประมาณ 500 ชนิด มีสัตว์ปีกประมาณ 1,258 ชนิด สัตว์เลื้อยคลานประมาณ 376 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกประมาณ 284 ชนิด และปลาประมาณ 3862 ชนิด รวมแล้วเป็นประมาณ 1 ใน 10 ของยอดจำนวนพันธุ์สัตว์ที่มีกระดูกสันหลังของโลก นอกจากนี้ ยังมีสัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลังอีกจำนวนกว่า 50,000 ชนิด เป็นแมลงประมาณ 150,000 ชนิด

2.7 ด้านเศรษฐกิจของประเทศจีน

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจจีนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วมากภายใต้ นโยบายการปฏิรูปและการเปิดประเทศที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 โดยในปัจจุบันจีนเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของโลก เป็นรองแต่สหรัฐอเมริกาและ ญี่ปุ่น รัฐบาลจีนมีเป้าหมายที่จะเน้นผลผลิตทางการเกษตรให้พอเพียงสำหรับการบริโภคภายในประเทศ ในขณะเดียวกัน ก็จะเน้นการพัฒนาด้านเทคโนโลยีระดับสูงด้วย

ในขณะที่จีนเพิ่งเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) ได้เพียง 5 ปี ในปี 2549 จีนได้มีอัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากร้อยละ 9.9 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 10.7 สูงถึง 20.94 ล้านล้านหยวน หรือ 2.68 ล้านล้านดอลลาร์ สูงที่สุดในรอบ 11 ปี

ความรื้อแรงของเศรษฐกิจจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมเหล็กและซีเมนต์ทำให้รัฐบาลจีนออกมาตรการต่างๆ เพื่อชะลอการขยายตัวของเศรษฐกิจ ซึ่งปริมาณการขนถ่ายสินค้าและตู้คอนเทนเนอร์ในท่าเรือจีนนั้นสูงเป็นอันดับหนึ่งของโลกมา 4 ปีแล้ว

จีนมีคู่ค้าสำคัญได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และเยอรมนี เงินตราสกุลเงินของจีนนั้นเรียกว่า “เหรินหมินปี้” (人民币) โดยมีหน่วย

เรียกเป็น “หยวน” (元)

1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 7.70 หยวน (2550)

1 ยูโร เท่ากับ 10.46 หยวน (2550)

1 หยวน เท่ากับ 5.15 บาท (2552)

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี 1, 700 ดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2550) (ปี 2546 เป็นปีแรกที่สูงเกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ)

GDP ประมาณ 3,307,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2550) ถือว่าเศรษฐกิจของจีนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 4 ของโลก (รองจากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และ เยอรมนี)

ทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศ 1.533 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ม.ค.ปี 2551)
อัตราเงินเฟ้อ ร้อยละ 4.07 (ปี 2551) (<http://lms.thaicyberu.go.th>)

2.8 การพัฒนาอุตสาหกรรมของจีน

เมื่อ ราวๆ กลางเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา มีการวิพากษ์ในหนังสือพิมพ์จีนว่าด้วยการทบทวนและประเมินการพัฒนาอุตสาหกรรมจีนตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 จนปัจจุบัน และเปรียบเทียบกับการพัฒนาอุตสาหกรรมหลังเปิดประเทศปฏิรูปเศรษฐกิจ ซึ่งมีหลากหลายความเห็นที่น่าสนใจที่ไทยอาจต้องศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนา อุตสาหกรรมและการลงทุนของประเทศ

เนื่องจากประเทศจีนได้เริ่มพัฒนาตามแบบฉบับอุตสาหกรรมใหม่ (ปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 1) ประมาณร้อยละกว่าปีที่แล้ว ในช่วงเวลาใกล้เคียงกับประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย และเกิดการชะงักงันเป็นเวลาหลายสิบปีจวบจนกลางศตวรรษที่ 20 และเกือบหยุดสนิทประมาณ 30 ปี เสร็จแล้วใช้เวลาอีก 20 ปี ในการพัฒนาแบบก้าวกระโดด จนกระทั่งเป็นผู้ผู้นำในอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในหลายๆ ด้านของโลก

นักวิชาการจีนดังกล่าวมีความเห็นว่า ที่จีนสามารถพัฒนาจนเป็นเช่นนี้ เกิดจากกระแสความคิด 2 กระแส

1. **กระแสแรก** จีน ได้วางพื้นฐานอุตสาหกรรมหนักไว้ตั้งแต่ต้นและไม่เคยละทิ้ง เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก เครื่องจักรกล เคมี จึงกลายเป็นพื้นฐานรองรับและประกันการพัฒนา

2. **กระแสที่สอง** ในช่วงที่จีนเปิดประเทศใหม่ๆ ว่าด้วยแนวทางที่จะนำเข้า เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีกลุ่มหนึ่งเห็นคล้ายตามคำแนะนำของประเทศที่พัฒนาแล้วสมัยนั้น ว่า ควรที่จะพัฒนาตามขั้นตอน เนื่องจากเทคโนโลยีจีนขณะนั้นล้าหลังอยู่มาก จึงเลือก นำเข้าเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในระดับก่อนหน้าสมัยนั้น 5-10 ปี

ถึงแม้เทคโนโลยีที่จีนใช้ในขณะนั้นจะล้าหลังในสากลโลก แต่ถือว่าทันสมัยมากสำหรับจีน ในการผลิตและจำหน่ายในตลาดของจีน ซึ่งได้รับความนิยมสูงมาก เช่น รถยนต์ จักรยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน

ขณะเดียวกัน ก็มีอีกกลุ่มหนึ่งที่เห็นว่า พื้นฐานทางวิชาการและเทคโนโลยีจีนพร้อมอยู่แล้ว จึงเลือกที่จะก้าวกระโดดโดยซื้อเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สุด ณ ขณะนั้น เช่น ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร เทคโนโลยีอวกาศ อุตสาหกรรมเหล็ก ปรากฏในภายหลังว่า ทั้งสองกลุ่มได้พบจุดบรรจบกันในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 และนำมาซึ่งความร่วมมือในการพัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมอีกกระลอกดังที่เห็นกันขณะนี้

ผลและสภาพของการพัฒนาเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมของจีนที่เราได้เห็นทุกวันนี้ นักวิชาการจีนส่วนใหญ่มองว่าเป็นผลเกิดจากการปูพื้นฐานทางวิชาการและการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักตั้งแต่สมัยแรก กลายเป็นหลักประกันสนับสนุนให้อุตสาหกรรมต่างๆ ทั้งอุตสาหกรรมเบา เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานยนต์ ให้พัฒนาอยู่บนขาของตนเอง ไม่ว่าจะเป็น วัสดุคืบ เช่น เหล็กและโลหะอื่นๆ พลาสติก และเคมี ที่เป็นพื้นฐานนำไปแปรรูปต่อจนจีนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับสูงดังที่เป็นอยู่ และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา เทคโนโลยี และสิทธิบัตรตราสินค้าของตนเอง (<http://lms.thaicyberu.go.th>)

ตารางที่ รายชื่อเมืองในจีนเรียงตามจำนวนประชากร อันดับเมืองขนาดใหญ่ 20 เมืองแรก จัดอันดับตามจำนวนประชากร

อันดับ	เมือง	มณฑล	ประชากร	อันดับ	เมือง	มณฑล	ประชากร
1	เฉิงไฮ้	-	14,530,000	11	เฉิงตู	เสฉวน	3,750,000
2	ปักกิ่ง	-	10,300,000	12	ฉงชิ่ง	-	3,270,000
3	เซินเจิ้น	กวางตุ้ง	11,820,000	13	ชิงเต่า	ซานตง	3,200,000
4	กวางโจว	กวางตุ้ง	7,050,000	14	ฉางชาน	เหอเป่ย์	3,200,000
5	ฮอังกง	-	6,840,000	15	นานกิง	เจียงซุ	3,110,000
6	ตงกวาง	กวางตุ้ง	6,450,000	16	ซีโอบ	ซานตง	2,900,000
7	เทียนจิน	-	5,190,000	17	ฝูโจว	ฝูเจี้ยน	2,600,000
8	อู่ฮั่น	หูเป่ย์	1,105,289	18	ฉางซา	หูหนาน	2,520,000
9	ฮาร์บิน	เฮยหลงเจียง	4,754,753	19	หนานชาง	เจียงซุ	2,440,000
10	เซินหยาง	เหลียวหนิง	4,420,000	20	อู่ซี	เจียงซุ	2,400,000

ข้อมูลปี 2550

ที่มา <http://lms.thaicyberu.go.th>

2.9 ทางด้านกองทัพ

ตั้งแต่ก่อตั้งเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี พ.ศ. 2492 กองทัพของประเทศจีนได้เติบโตอย่างรวดเร็วกองทัพเรือ ดำรวจมีอาวุธในข้อตกลงที่แท้จริงของกองทัพแดง ปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นกองทัพที่ใหญ่ที่สุดในโลกซึ่งอาวุธที่นั่นส่วนใหญ่จะมาจากประเทศรัสเซีย จีนเพิ่มกำลังทางทหารสูงเป็นอันดับ 1 ของเอเชียและอันดับที่ 4 ของโลก

2.10 นโยบายทางชนชาติของจีน

จีน เป็นประเทศเอกภาพที่มีหลายชนชาติ รัฐบาลจีนดำเนินนโยบายทางชนชาติที่ให้ ชนชาติต่าง ๆ มีความเสมอภาค สม่ำเสมอและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เคารพและคุ้มครองสิทธิ์ เสรีภาพในการนับถือศาสนาและขนบธรรมเนียมของชนชาติส่วน น้อยระบบปกครองตนเองใน เขต ชนชาติส่วนน้อยเป็นระบบการเมืองอันสำคัญอย่างหนึ่งของจีน

ผลการศึกษาวิจัย

1. ลักษณะทางภูมิประเทศของเมืองฮาร์บิน มณฑลเฮยหลงเจียง

มณฑลเฮยหลงเจียง ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอยู่ตอนเหนือสุดของประเทศ จีน ทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับประเทศรัสเซีย และมีแม่น้ำอูซุหลี่ไหลจากทิศเหนือมายัง ทิศ ตะวันออก ทิศตะวันตกอยู่ติดกับเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ทิศใต้อยู่ติดกับมณฑลจี๋หลิน โดยมีแม่น้ำเฮยหลงเจียงไหลผ่าน ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ทิศเหนือ และทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็น พื้นที่ สูง ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ต่ำ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือมี แม่น้ำ หลายสายไหลผ่าน อาทิ แม่น้ำอูซุหลี่ และแม่น้ำเฮยหลงเจียง ทำให้เกิดพื้นที่ราบขานเจียง ส่วนทิศ ตะวันตกเฉียงใต้มีแม่น้ำเนิ่น และแม่น้ำซางฮัวเจียง ไหลผ่าน ทำให้เกิดพื้นที่ราบขงเนิ่น พื้นที่ ที่เป็น ภูเขาและเนินเขา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่ราบลุ่มคิดเป็นสัดส่วน ร้อย ละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด

เฮยหลงเจียงเป็นมณฑลที่อุดมไปด้วยทอง และแร่แกรไฟต์มากที่สุดในจีน รวมทั้งแร่โลหะ สำคัญอื่นๆ เช่น เงิน อะลูมิเนียม ตะกั่ว ทองแดง สังกะสี ทังสแตน โพลีบดินัม น้ำมันดิบ ถ่านหิน โซดาไฟ หินควอตซ์ หินอ่อน และไมกา และยังเป็นมณฑลที่มีการผลิตน้ำมันเป็น อันดับ 1 ของจีน มี บ่อน้ำมันอยู่ในต้าชิงซึ่งเป็นบ่อน้ำมันแห่งใหม่และใหญ่ที่สุดในจีน น้ำมันดิบที่ได้จากบ่อน้ำมัน ในต้า ชิงมีจำนวน 1.78 พันล้านตัน ตั้งแต่เริ่มขุดเจาะน้ำมันในปี 2503 ใน แต่ละปีจะได้ น้ำมันดิบ มากกว่า 50 ล้านตัน นอกจากนี้ยังมีดินที่อุดมสมบูรณ์และดินดำที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

มณฑลเฮยหลงเจียงเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญอีกมณฑลหนึ่งในจีน และยังเป็นแหล่ง ผลิตผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัยที่มากที่สุดในประเทศ มีพื้นที่ในการเพาะปลูกจำนวน 9.6 ล้าน เฮกเตอร์ มีพื้นที่ที่เป็นทุ่งหญ้า 7.6 ล้านเฮกเตอร์ ทำให้เฮยหลงเจียงเป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญแห่ง หนึ่งของจีน

2. ลักษณะภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

เมืองฮาร์บินเป็นเมืองสำคัญและเป็นเขตการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งจุดเด่นคือ เป็นฐาน อุตสาหกรรมเก่าที่สำคัญของประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจห้าปี ฉบับที่ 1 ซึ่งในสมัยนั้นจีน ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศโซเวียตในโครงการสำคัญ 156 โครงการ ซึ่ง 13 โครงการอยู่ใน

เมืองฮาร์บิน เมืองฮาร์บินเป็นเมืองสำคัญด้านอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเบา สิ่งทอ ยารักษาโรค ผลิตภัณฑ์อาหาร รถยนต์ และเมืองฮาร์บิยังมีอุตสาหกรรม การบิน ผลิตเฮลิคอปเตอร์ เครื่องบินขนาดเล็ก นอกจากนั้นฮาร์บินผลิตเบียร์เป็นแห่งแรกของ ประเทศจีน และเป็นแหล่งผลิตเบียร์ใหญ่เป็นอันดับสี่ของประเทศจีน ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2443 โดยมี ประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 100 ปี และประสบความสำเร็จจากการเข้าสู่ตลาดหุ้นฮ่องกง ปี 2547 Anheuser – Busch ซื้อบริษัทเบียร์ฮาร์บินด้วยเงินทั้งสิ้น 694 ล้านดอลลาร์ ตำแหน่ง ที่ตั้งของเมืองฮาร์บินตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีน ซึ่งห่าง เพียง 3,045 กิโลเมตรจากชายแดนประเทศรัสเซียและใกล้กับคาบสมุทรเกาหลีและประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศเศรษฐกิจสำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยตลาดสินค้าในเขตนี้มีขนาดครอบคลุม ตั้งแต่ มณฑลเฮลลิ่งเจียง มณฑลจี๋หลิน เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ประเทศรัสเซีย และ ประเทศอื่น ๆ ในบริเวณโดยรอบ ซึ่งครอบคลุมถึงจำนวนประชากรประมาณ 70 ล้านคน และเมือง ฮาร์บิยังเป็น ประตูทางการค้าไปสู่ประเทศรัสเซีย ท่าเรือฮาร์บินตั้งอยู่ ณ แม่น้ำซงฮัวเจียง เป็น ท่าเรือริมฝั่งแม่น้ำ 1 ใน 8 ท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีน มีเส้นทางเดินเรือในแม่น้ำจินเจียงที่ เชื่อมต่อถึงประเทศ เกาหลี ญี่ปุ่น และประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.2 สภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินที่มีผลต่อการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยว

เมืองฮาร์บินเป็นเมืองที่มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่สวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตามแบบอย่าง ประเทศตะวันตก เป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในภาคเหนือของจีนและรัสเซียตลอดจน ยุโรปตะวันออก เมืองฮาร์บินเป็นเมืองชื่อดังทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และยัง ได้ชื่อว่า เป็นเมืองน้ำแข็ง เมืองแม่น้ำ เป็นมอสโคว์ตะวันออก หรือปารีสน้อยในโลกตะวันออก เป็นต้น สภาพ อากาศในเมืองฮาร์บินจะแยกออกเป็นสี่ฤดูอย่างชัดเจน สถานที่ท่องเที่ยวที่โด่งดังและได้รับความ นิยมของฮาร์บินคือ เกาะแสงอาทิตย์ สวนเสีอิมแม่น้ำซงฮวาเจียง เขาเอ้อหลงซาน ฟาร์มล่า สัตว์อวี ลวน ในฤดูหนาวเมืองฮาร์บินจะถูกปกคลุมไปด้วยหิมะหนา ทำให้เกิดเป็นสนามสกีสำหรับเล่น สกีอยู่ มากมาย เช่นสนามเล่นสกียาปูลและสนามเล่นสกีเอ้อหลงซาน นอกจากลานสกีแล้วในฤดู หนาว เมืองฮาร์บิยังมี สวนแกะสลักน้ำแข็ง และการลงไปว่ายน้ำในน้ำเย็นตามริมแม่น้ำซงฮวาเจียง รวมถึง การแกะสลักหิมะด้วย เป็นต้น

2.3 สภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินที่มีผลต่อการพัฒนาทางด้านการค้าและการ ลงทุนระหว่างประเทศ

ด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ พบว่า มณฑลเฮลลิ่งเจียง มีความสัมพันธ์ใน การลงทุนกับต่างชาติน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับมณฑลอื่น ๆ ใน เขตฝั่งทะเลเดียวกัน โดยการ นำเข้าและส่งออก มักทำกับประเทศคู่ค้าใกล้เคียงอย่างรัสเซีย และประเทศอื่น เช่น สหรัฐอเมริกา

เกาหลีใต้ เยอรมนี ซาอุดีอาระเบีย และญี่ปุ่น การค้ากับประเทศไทย สินค้าที่มณฑลเสฉวนหลงเจียง ส่งออกมายังไทยนั้นมีมูลค่าค่อนข้างน้อย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.25 ของ มูลค่าการส่งออกจากจีน มายังไทยทั้งหมด ในทำนองเดียวกัน สินค้าที่มณฑลเสฉวนหลงเจียงนำเข้าจากไทย มีสัดส่วนน้อย เพียง ร้อยละ 0.1 ของมูลค่าที่จีนนำเข้าจากไทยทั้งหมด

การค้าระหว่างประเทศปี 2004 เฮงหลงเจียงมีมูลค่าการนำเข้าส่งออกรวม 6,790 ล้าน เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้น 27.4%

2.4 สภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินที่มีผลต่อการพัฒนาทางด้านการคมนาคมขนส่งทางรถไฟ

มีทางรถไฟสายหลักถึง 60 สายในมณฑลเสฉวนหลงเจียง รวมกับเส้นทางย่อยม ความยาวทั้งสิ้นกว่า 5,300 กิโลเมตร โดยมีทางรถไฟสาย สุยเฟินเหอ - ฮาเออร์บินหรือฮาร์บิน (ในมณฑลเสฉวนหลงเจียง) - หม่านโจวหลี่(ในเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน) เป็น 'สะพานแผ่นดินใหญ่' ส่วน หนึ่งของเส้นทางสายสำคัญในประเทศจีน ที่เชื่อมต่อระหว่างทวีปเอเชียและทวีปยุโรป

ทางหลวง

ปี 2000 เส้นทางหลวงทั้งสิ้นกว่า 50,000 กิโลเมตร ทางด่วนและเส้นทางระดับมาตรฐาน 671 กิโลเมตร ปี 2004 มีปริมาณการขนถ่ายสินค้าหมุนเวียน 16,870 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 3.4% ปริมาณนักท่องเที่ยวหมุนเวียน 22,580 ล้านคน เพิ่มขึ้น 10.0%

การบินพลเรือน

ปัจจุบันเฮงหลงเจียงเปิดเส้นทางบิน 58 เส้นทาง เป็นเส้นทางบินภายในประเทศ 51 เส้นทาง ระหว่างประเทศ 6 เส้นทาง และเป็นเส้นทางสายพิเศษ สนามบินฮาร์บิยังเป็น 1 ใน 8 สนามบินใหญ่ของประเทศด้วย สามารถรองรับการเข้าออกของเครื่องบินโดยสารขนาดใหญ่ จาก รัสเซีย และเมืองสำคัญในประเทศ อาทิ ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ กว่างโจว(กวางเจา) เซินหยัง ซีอัน อุหลู่มู่ลี่ เป็นต้น

3.วิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บินในอนาคต

ในปี 2011 ภาพรวมทางเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน ได้เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2010 ถึง 424,340 ล้านหยวน คิดเป็น 12.3% ในระยะเวลาห้าปี อัตราการเติบโตเฉลี่ยปีละ 13.2% GDP ต่อหัวมากกว่า 40,000 หยวน ซึ่งเพิ่มขึ้น 12% ในช่วงปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บินมีการเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อปี 12.8% ซึ่งเพิ่มขึ้นจากรายได้รวมของงบประมาณทั่วไป 50,210 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนๆ 22.3% รายได้งบประมาณท้องถิ่นทั่วไปมีมูลค่า 30,030 หยวนเพิ่มขึ้น 30.5% ซึ่งเป็น 2.5 เท่าของปี 2006 ในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บินมีการเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคบริการให้มีความทันสมัย ทั้งในด้านการเงิน การบริการการให้ข้อมูล การจัดนิทรรศการ การขนส่งและบริการเสริมอื่น ๆ ซึ่งมีมูลค่ามากถึง 214,900 ล้านหยวน ยอดสะสมสินค้าอุปโภคบริโภค

รวมมีมูลค่า 764,840 ล้านบาท เดบิตโตเฉลี่ยต่อปี 18.3% โครงการอื่นๆในภาคอุตสาหกรรมในปี 2006 จาก 14.1:35.8:50.1 เพิ่มขึ้นเป็น 10.5:38.8:50.7 ส่งผลให้ค่า GDP ทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นตามมา และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจาก 44.6% เป็น 54.4% ส่งผลให้การใช้พลังงานน้ำลดลง 21.5% การปล่อยก๊าซมลพิษลดลง 17.8% และ 11.7% ตามลำดับ ในเรื่องของงบประมาณรายได้รวมทั่วไปมีมูลค่า 33,840 ล้านบาท รายได้งบประมาณท้องถิ่นทั่วไปมีมูลค่า 19,340 ล้านบาท การลงทุนในด้านอสังหาริมทรัพย์มีความคงที่ ซึ่งมีมูลค่า 189,210 ล้านบาท การลงทุนกับต่างประเทศมีมูลค่า 605 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในประเทศมีมูลค่า 36,940 ล้านบาท การนำเข้าสินค้ารวมและปริมาณการส่งออกมีมูลค่า 3690 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในภาคการเกษตรมีมูลค่า 72,410 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 6.9% สินค้าทางการเกษตรมีมูลค่าการส่งออก 33,950 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 6.8% การส่งออกทรัพยากรป่าไม้มีมูลค่า 219,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 7.3% การส่งออกปศุสัตว์มีมูลค่า 33,380 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 7.2% การส่งออกสินค้าประมงมีมูลค่า 147,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 4.8% และภาคการเกษตรทั้งหมดรวมทรัพยากรป่าไม้ การเลี้ยงสัตว์ และการทำประมงมีมูลค่าการให้บริการการส่งออกทั้งหมด 14.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้น 5.1% มีพื้นที่การเพาะปลูก 2,790.5 หมื่นไร่ เพิ่มขึ้น 8.9% ผลผลิตธัญพืชทั้งหมด 113.1 ร้อยล้านกิโลกรัม เพิ่มขึ้น 7.3% จาก 7.6% ซึ่งข้าวข้าวโพดเพิ่มขึ้น 10.2% ถั่วเหลืองลดลง 7.6% พืชเศรษฐกิจที่สำคัญในการผลิตน้ำมันพืช 0.96 หมื่นตัน ลดลง 25.2% การผลิตหัวผักกาด 1.7 ล้านตันลดลง 63.9% การปลูกพืชผักสวนครัว 143.4 หมื่นตันลดลง 23.3% ในด้านปศุสัตว์มีการเลี้ยงสัตว์ในแต่ละตำบล 525 ตัว จากจำนวนครัวเรือน 99,000 ครอบครัวยังจำนวนปศุสัตว์ในเมืองใหญ่ 1,954,000 ตัว เป็นวัวและฝูงโคนเนื้อ 1,385,000 ตัว ฟาร์มโคนม 465,000 ตัว ฝูงสุกร 3,720,000 ตัว ผลิตภัณฑ์เนื้อ 724,000 ตัน ผลิตภัณฑ์นม 1,389,000 ตัน ผลิตภัณฑ์ไข่ 32.5 ล้านตัน ผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม 113,000 ตัน การใช้พลังงานเครื่องจักรในภาคการเกษตรจำนวน 6,817,000 กิโลวัตต์ การผลิตปุ๋ยมีปริมาณสุทธิ 424,000 ตัน การใช้พลังงานไฟฟ้าในชนบท 1.4 ล้านกิโลวัตต์ พื้นที่ชลประทาน 13,350 เฮกตาร์ ในภาคอุตสาหกรรมการเกษตรมีการผลิตอาหารและเพาะปลูกที่ปราศจากมลภาวะและอยู่บนพื้นฐานของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์สีเขียวในกระบวนการการเพาะปลูก มีพื้นที่ในการทำการเกษตรแบบอินทรีย์ 3102 หมื่นไร่ เพิ่มขึ้น 3.0% ในช่วงปีที่ผ่านมาผลิตผลประจำปี 438 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 10% ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพและมีกระบวนการผลิตที่ปราศจากการสร้างมลภาวะทางอากาศ เป็นสินค้าทาง

การเกษตรที่มีการระบุโลโก้จำนวน 1,850 ชนิดอาหารสีเขียว 290 ชนิด และติดฉลากอาหารอินทรีย์ 146 ชนิด

ในภาคอุตสาหกรรมมีมูลค่า 91,650 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 13.2% มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรม 58,170 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 14.5% อุตสาหกรรมขนาดใหญ่เช่น อุตสาหกรรมเบามีมูลค่า 27,520 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 19.1% อุตสาหกรรมหนักมีมูลค่า 30,660 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 10.6% ทั้ง อุตสาหกรรมเบาและหนักเพิ่มขึ้นจากปีก่อนจาก 44.9:55.1 เป็น 47.3:52.7 อุตสาหกรรมระดับกลาง ของรัฐวิสาหกิจและอุตสาหกรรมท้องถิ่นมีมูลค่า 21,860 ล้านบาทและ 35,510 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 9.5% และ 18.2% ตามลำดับ อุตสาหกรรมทั้งหมดในมณฑลเฮยหลงเจียงมีมูลค่าทั้งหมด 8.1 พันล้าน ดอลลาร์ ลดลง 1.5% ผลิตภัณฑ์ยาและอุปกรณ์ทางการแพทย์, ผลิตภัณฑ์อาหาร, ปิโตรเคมี และภาคอุตสาหกรรมหนักมีมูลค่า 48,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 15.1% จากปีก่อน คิดเป็นมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น 83.2% อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ต่างๆมีมูลค่า 18,820 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 9.8% อุตสาหกรรมยามีมูลค่า 4,720 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 17.3% อุตสาหกรรมอาหารมีมูลค่า 19,030 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 21.3% อุตสาหกรรมปิโตรเคมีมีมูลค่า 5,840 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12.8% จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมไฮเทคมีมูลค่า 7,490 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 10.2% การส่งออกผลิตภัณฑ์จากข้อมูลข้างต้นมีมูลค่า 31,860 ล้านบาทลดลง 3.3% และมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อื่นๆ 15.9%

เขตการค้าฮาร์บิน Harbin Trade Fair เป็นเขตการค้าทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือที่มีขนาดใหญ่และได้รับการอนุมัติจากกระทรวงพาณิชย์ Harbin Trade Fair เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี 1990 เป็นเขตการค้าที่มีการเชื่อมต่อกันที่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือให้เกิดความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ทางการค้า เป็นการเปิดประตูการค้าเข้าสู่ประเทศรัสเซีย หรือที่เรียกว่า Commonwealth of Independent States ซึ่งจะกลายเป็นหน้าต่างเศรษฐกิจในตลาดโลกและเป็นสะพานเชื่อมต่อกับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีนให้ก้าวเข้าสู่เวทีการค้าโลก ส่งผลให้เกิดความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจและการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี วิทยาการใหม่ๆในการพัฒนาประเทศ สะพานการค้าและเศรษฐกิจดังกล่าว ได้เกิดขึ้น จริงและบรรลุตามเป้าหมาย โดยการให้ความร่วมมือของประธานาธิบดีรัสเซีย วลาดิเมีย ปูติน และประธานาธิบดี หู จินเทาของจีน ในการเข้าร่วมเปิดเส้นทางการค้า Sino-Russia ขึ้นในวันที่ 21 เดือน มิถุนายน ปี 2011 ที่เมืองฮาร์บิน มณฑลเฮยหลงเจียง ซึ่งการลงทุนในสัญญาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศดังกล่าวกินเวลาห้า ซึ่งต่อมาได้เกิดมูลค่าการซื้อขาย

แลกเปลี่ยนกันระหว่างประเทศรวมมูลค่าทั้งสิ้น 24,150 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้น 28.5% รวมทั้งสิ้น 337 รายการ ประเทศต่างๆ ที่ได้เข้าร่วมลงนามความร่วมมือทางเศรษฐกิจมีมูลค่ารวม 1,279.6 พันล้านหยวน และมณฑลอื่นๆ ที่ได้เข้าร่วมลงนามในสัญญาความร่วมมือดังกล่าวมีมูลค่า 125,380 ล้านดอลลาร์

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1.จากการศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บิน สรุปได้ว่า มณฑลเฮยหลงเจียง ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอยู่ตอนเหนือสุดของประเทศจีน ทิศเหนือและทิศตะวันออก ติดกับประเทศรัสเซีย มีแม่น้ำอูซุหลี่ไหลจากทิศเหนือมายังทิศตะวันออก ทิศตะวันตกอยู่ติดกับเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ทิศใต้อยู่ติดกับมณฑลจี๋หลิน โดยมีแม่น้ำเฮยหลงเจียงไหลผ่าน ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ทิศเหนือ และทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นพื้นที่สูง ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ต่ำ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน อาทิเช่น แม่น้ำอูซุหลี่ และแม่น้ำเฮยหลงเจียง ซึ่งส่งผลทำให้เกิดเป็นพื้นที่ราบขนาบเจียง ส่วนทิศตะวันตกเฉียงใต้มีแม่น้ำเนิ่น และแม่น้ำซางฮัวเจียงไหลผ่าน ทำให้เกิดเป็นพื้นที่ราบขนาบเนิ่น มีพื้นที่ที่เป็นภูเขาและเนินเขา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่ราบลุ่มคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด มณฑลเฮยหลงเจียงเป็นมณฑลที่อุดมไปด้วยทองและแร่แกรไฟต์มากที่สุดในจีน รวมทั้งมีแร่โลหะที่สำคัญอื่นๆอีกหลายชนิด เช่น แร่เงิน อะลูมิเนียม ตะกั่ว ทองแดง สังกะสี ทังสเตน โพลีดีนัม น้ำมันดิบ ถ่านหิน โซดาไฟ หินควอทซ์ หินอ่อน และไมกา และยังเป็นมณฑลที่มีการผลิตน้ำมันเป็นอันดับ 1 ของจีน มีบ่อน้ำมันอยู่ในต้าชิงซึ่งเป็นบ่อน้ำมันแห่งใหม่และใหญ่ที่สุดในจีน น้ำมันดิบที่ นอกจากนี้อังยังมีดินที่อุดมสมบูรณ์และดินดำที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ และมณฑลเฮยหลงเจียงยังเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญอีกมณฑลหนึ่งในจีน เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัยที่มากที่สุดในประเทศ มีพื้นที่ในการเพาะปลูกและมีทุ่งหญ้าคุณภาพดีที่เหมาะสมกับการเลี้ยงสัตว์มากมาย ทำให้มณฑลเฮยหลงเจียงกลายเป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจีน ทางสภาพภูมิอากาศมณฑลเฮยหลงเจียงนั้น ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมแบบภาคพื้นทวีประหว่างเขตหนาวและอบอุ่น ส่งผลให้มีฤดูหนาวที่ยาวนานและมีฤดูร้อนสั้น อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ -4 ถึง 4 องศาเซลเซียส มี ปริมาณน้ำฝนมาก เหมาะแก่การเพาะปลูก ฤดูใบไม้ผลิมีลมพัดแรง โดยทิศตะวันตกเฉียงใต้จะมีปริมาณวันที่มีลมพัดมาก สามารถนำพลังลมมาใช้ได้เป็นอย่างดี

2.จากการศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในด้าน

2.1 อุตสาหกรรม พบว่า เมืองฮาร์บินเป็นเมืองสำคัญและเป็นเขตการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีจุดเด่นคือ เป็นฐานอุตสาหกรรมเก่าที่สำคัญของประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจห้าปี ฉบับที่ 1

ซึ่งในสมัยนั้นจีนได้รับความช่วยเหลือจากประเทศโซเวียตในโครงการสำคัญ 156 โครงการ ซึ่ง 13 โครงการอยู่ในเมืองฮาร์บิน เมืองฮาร์บินเป็นเมืองสำคัญด้านอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเบา สิ่งทอ ยารักษาโรค ผลิตภัณฑ์อาหาร รถยนต์ และเมืองฮาร์บียังมีอุตสาหกรรมการบิน ผลิตเฮลิคอปเตอร์ เครื่องบินขนาดเล็ก เป็นอุตสาหกรรมการบินที่ใหญ่ที่สุดในเมืองฮาร์บิน นอกจากนี้ฮาร์บียังเป็นแหล่งผลิตเบียร์แห่งแรกของประเทศจีน ซึ่งใหญ่เป็นอันดับสี่ของประเทศจีน ประสบความสำเร็จได้เข้าสู่ตลาดหุ้นฮ่องกง ในปี พ.ศ. 2547

ตำแหน่งที่ตั้งของเมืองฮาร์บิที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศจีน ซึ่งห่างเพียง 3,045 กิโลเมตรจากชายแดนประเทศรัสเซีย และใกล้กับคาบสมุทรเกาหลี และประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศเศรษฐกิจสำคัญของเอเชียตะวันออก โดยตลาดสินค้าในเขตนี้มีขนาดครอบคลุมตั้งแต่มณฑลเฮยหลงเจียง มณฑลจี๋หลิน เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ประเทศรัสเซีย และประเทศอื่น ๆ ในบริเวณโดยรอบ ซึ่งครอบคลุมถึงจำนวนประชากรประมาณ 70 ล้านคน และเมืองฮาร์บิยังเป็นที่ตั้งของท่าเรือสำคัญไปสู่อุทิศประเทศรัสเซีย มีท่าเรือฮาร์บิที่ตั้งอยู่ ณ แม่น้ำซงฮัวเจียง เป็นท่าเรือริมฝั่งแม่น้ำ 1 ใน 8 ท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดของประเทศจีน มีเส้นทางเดินเรือในแม่น้ำจีนเจียงที่เชื่อมต่อถึงประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น และประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การพัฒนาทางอุตสาหกรรม มณฑลเฮยหลงเจียงเป็นฐานสำคัญของอุตสาหกรรมพลังงานของจีน ซึ่งอุตสาหกรรมหลัก 4 ประเภทของมณฑลเฮยหลงเจียงได้แก่อุตสาหกรรมการผลิต อุปกรณ์ติดตั้ง อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมพลังงาน และอุตสาหกรรมอาหาร

2.2 การท่องเที่ยว พบว่า เมืองฮาร์บิเป็นเมืองเอกของมณฑลเฮยหลงเจียง ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งอยู่ตอนบนสุดของจีน เป็นใจกลางทางการเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วัฒนธรรมและการคมนาคม มณฑลเฮยหลงเจียงมีประวัติความเป็นมาและที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลทำให้เมืองฮาร์บิเป็นเมืองที่สวยงามและมีเอกลักษณ์การผสมผสานวัฒนธรรมต่างๆจากต่างประเทศ เป็นเมืองที่รวมเอาวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในภาคเหนือของจีน รัสเซีย ตลอดจนวัฒนธรรมยุโรปตะวันออกเข้าด้วยกัน เมืองฮาร์บิเป็นเมืองชื่อดังทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีการให้สมญานามมากมาย อาทิเช่น ฮาร์บิ เมืองแห่งน้ำแข็ง เมืองแห่งแม่น้ำมอส โดตะวันออก และปารีสน้อยในโลกตะวันออก เป็นต้น อากาศที่เมืองฮาร์บิแยกเป็นสี่ฤดูอย่างชัดเจน สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ เกาะพระอาทิตย์ สวนเสือไซบีเรียริมฝั่งแม่น้ำซงฮัวเจียง เขาเอ้อหลงซาน ฟาร์มล่าสัตว์อวี๋ลวน เป็นต้น เมืองฮาร์บิยังมีสนามเล่นสกีมากมายหลายแห่ง เช่น สนามสกียาปูละ สนามสกีเอ้อหลงซาน นอกจากนี้ยังมีเทศกาลการแกะสลักน้ำแข็ง การแข่งขันว่ายน้ำในฤดูหนาวริมแม่น้ำซงฮัวเจียง เป็นต้น

2.3 ทางด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ พบว่า มณฑลเฮยหลงเจียง มี

ความสัมพันธ์ในการลงทุนกับต่างชาติน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับมณฑลอื่นๆใน เขตฝั่งทะเล เดียวกัน โดยการนำเข้าและส่งออก มักทำกับประเทศคู่ค้าใกล้เคียงอย่างรัสเซีย และประเทศอื่น เช่น สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ เยอรมนี ซาอุดีอาระเบีย และญี่ปุ่น การค้ากับประเทศไทย สินค้าที่มณฑลเฮยหลงเจียงส่งออกมายังไทยนั้นมีมูลค่าค่อนข้างน้อย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.25 ของ มูลค่าการส่งออกจากจีนมายังไทยทั้งหมด ในทำนองเดียวกัน สินค้าที่มณฑลเฮยหลงเจียงนำเข้าจากไทย มีสัดส่วนน้อยเพียงร้อยละ 0.1 ของมูลค่าที่จีนนำเข้าจากไทยทั้งหมด และในปี ค.ศ.2004 มณฑลเฮยหลงเจียงมีมูลค่าการนำเข้าส่งออกรวม 6,790 ล้านดอลลาร์เพิ่มขึ้น 27.4%

2.4 ทางด้านการคมนาคมขนส่ง พบว่า มีทางรถไฟสายหลักถึง 60 สายในมณฑลเฮยหลงเจียง รวมกับเส้นทางย่อยซึ่งมีความยาวทั้งสิ้นกว่า 5,300 กิโลเมตร โดยมีทางรถไฟสายสุขเฟินเหอ - ฮาร์บิน (ในมณฑลเฮยหลงเจียง) - หม่าน โจวหลี่(ในเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน) เป็น 'สะพานแผ่นดินใหญ่' ส่วนหนึ่งของเส้นทางสายสำคัญในประเทศจีน ที่เชื่อมต่อระหว่างทวีปเอเชียและทวีปยุโรป การคมนาคมเส้นทางหลวงมีทั้งสิ้นกว่า 50,000 กิโลเมตร ทางด่วนและเส้นทางระดับมาตรฐาน 671 กิโลเมตร และการบินพลเรือน ในปัจจุบันเฮยหลงเจียงเปิดเส้นทางบิน 58 เส้นทาง เป็นเส้นทางบินภายในประเทศ 51 เส้นทาง ระหว่างประเทศ 6 เส้นทาง และเป็นเส้นทางสายพิเศษ นอกจากนี้สนามบินฮาร์บิยังเป็น 1 ใน 8 สนามบินใหญ่ของประเทศด้วย สามารถรองรับการเข้าออกของเครื่องบินโดยสารขนาดใหญ่ จากรัสเซีย และเมืองสำคัญในประเทศ อาทิ จากปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ กว่างโจว(กวางเจา) เซินหยัง ซีอัน และอุหลุมู่ฉี เป็นต้น

3.จากการศึกษาแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บินในอนาคต พบว่า รัฐบาลจีน มีความกระตือรือร้นเป็นอย่างมากในการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บินให้กลายเป็นเขตการค้าเสรี ในเขตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีการวางแผนนโยบายความร่วมมือกับประเทศใกล้เคียง เช่น ประเทศรัสเซีย ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศญี่ปุ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตไปด้วยกัน

ซึ่งในปัจจุบันเมืองฮาร์บินได้มีการแบ่งเขตเศรษฐกิจออกเป็น 2 เขตคือ เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีฮาร์บิน (Harbin Economic and Technological Development Zone) และเขตพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงสมัยใหม่ (Harbin High and New Technology Industrial Development Zone) ซึ่งทั้งสองเขตนี้จัดเป็นเขตเศรษฐกิจระดับชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ เป็นเขตศูนย์กลางนวัตกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงสมัยใหม่ระดับชาติ เพื่อเปิดการค้าและส่งเสริมการค้ากับประเทศรัสเซีย ภายในเขตแบ่งออกเป็นพื้นที่ศูนย์กลางของเขต พื้นที่เขตมหาวิทยาลัย พื้นที่เขตบริหารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรัฐ ซึ่งแบ่งออกเป็น เขตพัฒนาเศรษฐกิจและ

เทคโนโลยีลี้หมิน (Haerbin Limin Economic and Technological Development Zone) ซึ่งเป็นเขตอุตสาหกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม และเป็นเขตรวมสถาบันการศึกษา มีมหาวิทยาลัยและสถาบันศึกษามากมาย นอกจากนี้ยังเป็นเขตพัฒนาพื้นที่อสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีลี้หมิน ยังมีเขตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีลี้หมิน โดยในปี 2548 มีบริษัทกว่าสามสิบบริษัทลงทุนในเขตนี้ และมีการพัฒนาการวิจัยในอุตสาหกรรมยา การบำบัดโรค อุตสาหกรรมอุปกรณ์ทางการแพทย์ นอกจากนี้ยังมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจฮาร์บินอาเจิง (Haerbin Acheng Economic Development Zone) ซึ่งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจระดับเมือง ได้รับนโยบายสิทธิพิเศษในระดับเมือง เป็นเขตพัฒนาด้านอุปกรณ์ติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาด้านอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับสูง เป็นต้น

จากปัจจัยต่างๆเหล่านี้ ทำให้เห็นถึงความก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดยั้งของเมืองฮาร์บิน ที่ต้องการจะพัฒนาเมืองให้กลายเป็นศูนย์กลางการค้าภายในภูมิภาค ตะวันออกเฉียงเหนือของจีน รวมทั้งเป็นประตูการค้าสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และเป็นศูนย์กลางความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน การค้า และการคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งในอนาคตข้างหน้าอาจเป็นไปได้ว่าเมืองฮาร์บินแห่งนี้จะประสบความสำเร็จได้ดังเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจะทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของจีนเติบโตยิ่งขึ้น

ปัญหาที่พบในการศึกษา

1. ปัญหาการสืบค้น เนื่องจากข้อมูลของเมืองฮาร์บินที่เป็นภาษาไทยมีอย่างจำกัด จำเป็นต้องค้นข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษและภาษาจีนกลาง ซึ่งทำให้ล่าช้าในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ปัญหาข้อมูลไม่เพียงพอ เนื่องจากข้อมูลที่ค้นหาได้นั้นมีขอบเขตที่จำกัด จึงจำเป็นต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ปัญหาการค้นหภาพแผนที่ประกอบ เนื่องจากขอบเขตการค้นหภาพแผนที่ค่อนข้างจำกัด จำเป็นต้องค้นหภาพแผนที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาอ้างอิงในเนื้อหา

ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆเช่น ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านสังคม รวมถึงศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของเมืองฮาร์บิน นอกเหนือจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองฮาร์บิน
2. ควรมีการศึกษาข้อมูลทางภูมิศาสตร์ของเมืองฮาร์บินและนำมาจัดทำแผนที่ของเมืองฮาร์บิน โดยระบุรายละเอียดของแผนที่ให้ชัดเจน
3. ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของเมืองฮาร์บินกับมณฑลอื่นๆของจีนในแง่สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เป็นต้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

เจียน ชีระวิทย์. จีนใหม่ในศตวรรษที่ 21 (สารนิพนธ์เรื่องจีนช่วงปี ค.ศ.1999-2005). กรุงเทพฯ: มติชน

,2549

คล่อง ศิริประภาชรรณ. คู่มือการท่องเที่ยวจีนฉบับมัคคุเทศก์ป้ายทอง. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ: ตราตา พับลิเคชั่น, 2552

เจียว หัว ฟ. ผู้รวบรวม. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์จีน. ม.ป.ท., 2549

ดวงใจ. Unseen China: นึก เส้นทางเมืองจีน. กรุงเทพฯ: ปาเจรา, 2550

_____. จีนหลายมิติ. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: ปาเจรา, 2548

_____. สารานุกรมเศรษฐกิจจีน(ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). พิมพ์ครั้งที่2 กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ, 2548

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กา วิเคราะห์ การวางแผนฮาร์บินเมืองริมน้ำและแนวโน้มการพัฒนา [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 15

พฤศจิกายน 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.lwkoo.com/difangjingji/201203/6478.html>

สถานการณ์ใหม่ในมณฑล เฮยหลงเจียง และ รัสเซีย ใน การทางร่วมมือทางเศรษฐกิจและ การค้า

[ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2555. เข้าถึงได้จาก [http://www.xjass.com/zy/content/2012-](http://www.xjass.com/zy/content/2012-11/27/content_254670.htm)

[11/27/content_254670.htm](http://www.xjass.com/zy/content/2012-11/27/content_254670.htm)

ข้อมูลท่องเที่ยวเมืองฮาร์บิน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2555. เข้าถึงได้จาก

<http://thai.cri.cn/321/2010/01/13/21s167878.htm>

ประเทศจีน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2555. เข้าถึงได้จาก

http://www.gustotour.com/info_asia/china/china.html

วิกิพีเดีย. ฮาร์บิน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2555. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/>

วิเคราะห์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและ การค้ากับรัสเซีย ในมณฑล เฮยหลงเจียง [ออนไลน์].

เข้าถึง เมื่อ 27 พฤศจิกายน 2555. เข้าถึงได้จาก [http://www.xjass.com/zy/content/2012-](http://www.xjass.com/zy/content/2012-11/27/content_254654.htm)

[11/27/content_254654.htm](http://www.xjass.com/zy/content/2012-11/27/content_254654.htm)

จีนเฮยหลงเจียง - โขลความร่วมมือเศรษฐกิจเกาหลีใต้ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2555.

เข้าถึงได้จาก <http://world.people.com.cn/n/2012/0725/c1002-18597201.html>

ฮาร์บิน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.abroad-tour.com/china/harbin/>

哈尔滨 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2555. เข้าถึงได้จาก

<http://baike.baidu.com/view/5567.htm#6>

中国: 东方巨龙 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2555. เข้าถึงได้จาก

<http://country.bridgat.com/China.html>